

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. II. 37.124/2014/6.szám

A Kúria ... jogtanácsos által képviselt **Felperes (Felperes címe)** felperesnek, a Dr. Hargitai Emil ügyvéd (**cím**) által képviselt Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (1071 Budapest, Damjanich utca 48.) alperes ellen működési engedély kiadása tárgyában hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. november 4. napján kelt 12.K.27.268/2013/4. számú ítélete ellen a felperes által 5. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.27.268/2013/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A le nem rótt 70.000 (Hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

Felperes 2013. március 13. napján érkezett kérelmében, mint a Felperesszolnoki „...” Idősek Otthona intézmény fenntartója a működési engedélyében 2012. január 1. napjára visszamenőleg a fenntartó típusánál az egyházi fenntartó megjelölés visszaállítását, valamint a szociális intézményben működő 18 fő ellátotti létszámmal engedélyezett házi segítségnyújtás 2012. július 1. napjától kezdődően a finanszírozási rendszerbe történő befogadását kérte. Hiánypótlás elrendelését követően a felperes kérelméhez mellékelte az Emberi Erőforrások Minisztériumához 2014. március 4. napján benyújtott nyilvántartásba vételi kérelmét.

Az elsőfokú hatóság 2013. május 10. napján kelt JNC/19/00449-6/2013. számú határozatában a felperes kérelmét elutasította. Döntése indokolásaként a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) 17.§ (3) bekezdésére hivatkozással megállapította, hogy a felperes felhívás ellenére nem bocsátotta a hatóság rendelkezésére hatósági bizonyítvány formájában annak igazolását, hogy a miniszteri

nyilvántartásban szerepel, illetőleg a nyilvános hatósági nyilvántartás szerint a felperes nem minősül egyházi fenntartónak, ezért kérelme nem teljesíthető.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2013. június 28. napján kelt XIII/008049-1/2013. számú határozatában az elsőfokú hatóság határozatát helybenhagyta. Határozata indokolásában felhívta a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 4.§ (1) bekezdés mb) pontjában foglaltakat, megállapítva, hogy egyházi fenntartónak csak az Ehtv. szerint nyilvántartásba vett egyház, illetve annak belső egyházi jogi személye minősül. A szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló 321/2009. (XII.29.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Szmr.) 2.számú mellékletet 1.5.1. pontja alapján leszögezte, hogy kérelmezőnek a működési engedély módosítása iránti kérelemhez csatolni kell az egyházi nyilvántartásba vételt igazoló hatósági bizonyítványt, e helyett a bejegyzésre irányuló illetékes miniszternél előterjesztett kérelem nem elegendő. Utalt arra, hogy hatósági bizonyítvány csatolásának hiányában az Emberi Erőforrások Minisztériuma honlapján ellenőrizte, és a felperes nem szerepel a nyilvántartásba vett egyházak között. Leszögezte, hogy a felperes alaptalanul hivatkozik az Alkotmánybíróság 6/2013.(III.1.) AB határozatában (a továbbiakban: AB határozat) foglaltakra, mert a határozat nem érintette közvetlenül az egyházi fenntartók Sztv. szerinti értelmezését. Hangsúlyozta, hogy a felperes nem szerepel az egyházak Ehtv. szerinti nyilvántartásában, ezért nem minősül az Sztv. fogalomrendszere alapján egyházi fenntartónak, melyre tekintettel a kérelem elutasítására jogszerűen került sor.

Az alperesi határozat felülvizsgálata iránt benyújtott keresetében felperes az alperes határozatának hatályon kívül helyezését és alperes új eljárásra utasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította. Ítélete indokolásában rögzítette, hogy alperes jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által fenntartott intézmény működési engedélyének módosítására és a házi segítségnyújtás finanszírozási rendszerbe történő befogadására irányuló kérelmét nem teljesíthette. E körben idézte az Sztv. 4.§ (1) bekezdés mb) pontjában meghatározott egyházi fenntartó fogalmát, valamint az Szmr. 7.§ (4) bekezdés a) pontjában, 5.§ (2) bekezdés j) pontjában és a 2. számú mellékletének 1.5.1. pontjában foglaltakat. Ez alapján rögzítette, hogy a működési engedélyben az egyházi fenntartóként történő módosításra abban az esetben van lehetőség, amennyiben a felperes az Ehtv. 17.§ (3) bekezdése szerinti miniszter által vezetett egyházi nyilvántartásban szerepel. Hangsúlyozta, hogy ezen nyilvántartásban a felperes még a tárgyalás berekesztésének

időpontjában sem szerepelt, ezért az egyházi fenntartói minőség átvezetésére nem kerülhetett sor. A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek, és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény egyes rendelkezéseinek alaptörvény-ellenességéről és megsemmisítéséről szóló 6/2013.(III.1.) AB határozattal (a továbbiakban: AB határozat) összefüggésben arra utalt, hogy ezen határozat a miniszteri nyilvántartás alaptörvény-ellenességét nem állapította meg, kizárólag azt hangsúlyozta, hogy a miniszteri nyilvántartás egyházi jogállást nem keletkeztet, illetőleg a kérelmet a miniszter teljesíteni köteles. Kiemelte, hogy a felperesi kereset elbírálása szempontjából közömbös, hogy a hatáskörrel rendelkező miniszter e kötelezettségét a felperes vonatkozásában miért nem teljesítette. Az Sztv. 58/A.§ (2a) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperes kérelmének elutasítására a házi segítségnyújtás finanszírozási rendszerben történő befogadása iránt szintén helytállóan került sor.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. A felperes felülvizsgálati kérelmében hangsúlyozta, hogy az eljáró hatóságok döntéshozataluk során teljes mértékben figyelmen kívül hagyták az AB határozatban foglaltakat, amelyben megállapításra került az Ehtv. részleges megsemmisítése mellett, hogy nemcsak a miniszteri nyilvántartásban szereplő szervezetek minősülnek egyháznak, hanem mindazok, akikre nézve az AB határozat konkrét joghatást gyakorol, és 2012. január 1. napjára visszamenőleg helyreállította egyházi jogállásukat. Hivatkozott arra, hogy az AB határozat az Ehtv. 2012. január 1. és augusztus 31. között hatályos 34.§ (2) és (4) bekezdéseinek alaptörvény-ellenességét megállapította azzal, hogy hatályba lépésüktől kezdődően generálisan nem alkalmazhatóak. Hangsúlyozta, hogy az AB határozat külön is rögzítette az alkalmazás visszamenőleges kizárására tekintettel azt, hogy az egyházkénti elismerés elutasításáról szóló 8/2012.(II.29.) OGY határozat (a továbbiakban: OGY határozat) mellékletében megjelölt egyházak egyházi jogállásukat nem veszítették el, vallási egyesületté történő átalakulásuk nem kényszeríthető ki. Leszögezte, hogy a felperes az OGY határozat 41. pontjában szerepel, így az AB határozat szerint egyházi jogállását nem veszítette el. Hivatkozott arra, hogy az AB határozat nyomán a Nyíregyházi Törvényszék a 2013. augusztus 6. napján kelt végzése szerint egyházként tartja nyilván. Utalt arra, hogy a nyilvántartásba vétel iránt előterjesztett kérelem nem teljesítése miatt a felettes szervhez fordult, melynek eredményeként az Emberi Erőforrások Minisztériuma Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkára 2013. április 17-én kelt levelében arról értesítette, hogy az Ehtv. hatályában fenntartott 7.§ (4) bekezdése és 16.§-a miatt nincs lehetőség a felperes egyházi nyilvántartásba vételére. Ezen

döntéssel szemben közigazgatási peres eljárást indított, amely a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 2.K.31.968/2013. számon van folyamatban. Hangsúlyozta, hogy a korábbi Nyíregyházi Törvényszék 2012. október 10. napján kelt végzését a hatóság nem vehette volna figyelembe a határozata meghozatalánál, mivel az az AB határozat kihirdetése előtt keletkezett. Kiemelte, hogy a 2013. szeptember 1. napjától hatályban lévő Ehtv. 37.§ (1) bekezdése alapján a felperes az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény alapján nyilvántartásba vett egyház általános jogutódának minősül. Hangsúlyozta, hogy a bíróság jogszabálysértően nem vette figyelembe az AB határozat nyomán azt a helyzetet, hogy az erre irányuló jogalkotás hiányában a jogalkalmazás során az egyházi jogi személyek két fajtája különült el, az Országgyűlés által is elismert és miniszteri nyilvántartásba vett, valamint az alkotmánybírósági döntés hatására egyházjogi személyiséget visszanyert egyházi jogi személyek körére. Annak ellenére, hogy ezen utóbbiak - köztük a felperes is - az Ehtv. mellékletében szereplő egyházakkal azonos jogállással bírnak, a jogalkalmazó szervek eljárásuk során az AB határozat rendelkezésének alkalmazását mellőzve az egyházi jogi státuszukban helyreállított egyházak jogi személyiségét ténylegesen nem ismerik el. A jogerős ítélet ezen ellentmondást nem oldotta fel. Hangsúlyozta, hogy a bíróságnak kifejezetten vizsgálat tárgyává kellett volna tenni az AB határozatban foglaltak érvényesülését és érvényesíthetőségét, és ennek során figyelembe kellett volna venni az Emberi Erőforrások Minisztériuma előtt folyamatban lévő nyilvántartásba vételi eljárást is. Kiemelte, hogy amennyiben a nyilvántartásba vétel iránti kérelem a közigazgatási eljárás során alaposnak bizonyul, az a jelen perbeli működési engedély módosítása iránti eljárásra is kihatással van. Felperes érvelése szerint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 39.§ (1) bekezdése alapján a hivatkozott AB határozat rendelkezéseit mintegy kiegészítő szabályként alkalmazva a bíróságnak eljárása során a felperes egyházi fenntartói minőségét meg kellett volna állapítania, és köteleznie a közigazgatási hatóságokat a működési engedély iránti eljárás ismételt lefolytatására.

Alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a felülvizsgálati kérelem elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a jogerős ítélet törvényes és megalapozott.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 274.§ (1) bekezdés alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 272.§ (2) bekezdése és a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján, és arra a következtetésre jutott, hogy a felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényállás alapján helytálló következtetésre jutott az alperes határozatának jogszerű volta tekintetében, amely döntéssel és indokaival a felülvizsgálati bíróság egyetért az alábbiak szerint.

A Kúria elsődlegesen rámutat arra, hogy a Pp. 339/A.§-ban foglaltakra figyelemmel az elsőfokú bíróságnak a Pp. 206.§-ban meghatározott tényállás megállapítására és bizonyítékok értékelésére vonatkozó kötelezettségére is figyelemmel a határozat meghozatalakor fennálló tényeket és jogszabályi rendelkezéseket kellett figyelembe vennie. A felperes felülvizsgálati kérelmében döntően arra tekintettel tartotta törvénysértőnek az elsőfokú bíróság ítéletét, hogy az AB határozatban foglaltak részletes érdemi vizsgálatát mellőzve nem oldotta fel ítéletében azt az ellentmondást, hogy a felperes egyházi jogállását az Alkotmánybíróság visszaállította, ugyanakkor a jogalkalmazó szervek eljárásuk során ezen AB határozatban foglaltak érdemi alkalmazását mellőzve, az irányadó jogszabályi rendelkezésekre hivatkozva nem érvényesítik következetesen az AB határozatban foglaltakat. E körben kifogásolta, hogy a bíróság döntése során csak annak tulajdonított jelentőséget, hogy a felperes miniszteri nyilvántartásba vett egyház-e, és e körben csatolta-e ennek igazolására a hatósági bizonyítványt. A felperes felülvizsgálati kérelmében érvelt azzal is, hogy a miniszteri egyházi nyilvántartásba vétel iránti hatósági eljárás az elsőfokú bírósági eljárás időpontjában folyamatban volt, amelynek eredménye a működési engedély módosítására kihatással lehet.

A felperes helyesen hivatkozott az AB határozat indokolásának (215) és (217) bekezdései alapján arra, hogy az OGY határozatban megjelölt egyházak - melyek között a felperes 41. sorszám alatt szerepel - egyházi jogállásukat nem veszítették el, ezért egyesületté történő átalakításuk nem volt kikényszeríthető. A Kúria rámutat arra, hogy az Alkotmánybíróság fenti határozatában az Ehtv. 17.§-ban foglalt, az egyházakról vezetett miniszteri nyilvántartásra vonatkozó rendelkezést nem semmisítette meg és alaptörvény-ellenességét nem állapította meg, és a felperes kérelmének elbírálása során hatályos és alkalmazandó volt az Sztv. 4.§ (1) bekezdése is. Ezért az elsőfokú bíróság érdemben helyesen mutatott rá arra, hogy a működési engedély módosításának egyik alapját képező Sztv. 4.§ (1) bekezdés mb) pontja alapján megállapított egyházi fenntartó fogalmából következően az AB határozatban foglaltak ellenére a szociális ellátási és finanszírozási rendszerre vonatkozó rendelkezések (Sztv.) alapján egyházi fenntartónak csak az Ehtv. szerinti nyilvántartásba vett egyház, illetőleg annak belső egyházzogi személye minősül. Az Szmr. 7.§ (4) bekezdés a) pontja alapján a működési engedély

módosításához az egyházi fenntartói minőséget a nyilvántartásba vétellel igazolni kell.

Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy a keresettel érintett határozat meghozatalának időpontjában, de az elsőfokú bíróság ítélethozatalának időpontjában sem állt rendelkezésre olyan hatósági bizonyítvány, amely a felperes egyházi nyilvántartásba vételét alátámasztotta volna. A felperes az Emberi Erőforrások Minisztériuma nyilvánosan elérhető honlapján egyházként a nyilvántartásban nem szerepelt.

A Kúria álláspontja szerint ezen feltétel igazolása hiányában az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes működési engedélyének módosítására nincs lehetőség. A Kúria utal arra, hogy a felperes a miniszter eljárására tekintettel a hatósági eljárás felfüggesztését nem kérte, holott amennyiben a felperes miniszter által vezetett egyházi nyilvántartásba vételére sor kerül, ez a tény megteremti a működési engedély módosításának feltételét. A nyilvántartásba vétel hiányában az Alkotmánybíróság által meghozott határozat alapján a felperes egyházi jogállásának visszaállítása és a bírósági nyilvántartásban egyházként történő rögzítése ellenére a működési engedély módosítására jogszerű lehetőség nem volt.

A fentiek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő a felülvizsgálati kérelemben foglalt okokból, ezért azt a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban felszámítható költsége nem volt, tekintettel arra, hogy az ellenkérelem rendkívül rövid terjedelme perköltség megállapítását nem indokolta.

A felperes személyes illetékmentessége folytán az 1990. évi CXIII. törvény 50.§ (1) bekezdése szerint meghatározott felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. május 7.

Dr. Tóth Kincső s.k. tanácselnök, Dr. Szilas Judit s.k. előadó bíró, Dr. Rothermel Erika s.k. bíró